

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 12 март 2020 година, врз основа на примена жалба од Дејан Павлоски, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет – порталот „ДоказМ.мк“, со текстот насловен „Лижел ли ци*ки (гради) Тунцев во канцеларија?“, го прекрши Кодексот на новинарите во членовите 1, 7 и 15.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 19 февруари 2020 година, адвокат Дејан Павлоски во својство на полномошник на директорот на Агенцијата за катастар на недвижности, Борис Тунцев, поднесе жалба за текстот со наслов „Лижел ли ци*ки (гради) Тунцев во канцеларија?“, објавен на 17 февруари 2020 година на интернет – порталот „ДоказМ.мк“ (www.dokazmakedonija.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи неточно и нефер известување, мешање на факти и мислење, вест и коментар и нарушување на приватноста.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „ДоказМ.мк“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Медиумот одговори, но одби да се осврне на наводите на жалбата.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА**. Комисијата едногласно одлучи дека во текстот се прекршени членовите 1 и 7, а со мнозинство гласови и членот 15 од Кодексот на новинарите на Македонија.

Член 1: „Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. До колку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.

Член 7: „Новинарот ќе ја почитува приватноста на личноста, освен кога тоа е во спротивност со јавниот интерес“..

Член 15: „Новинарот мора да ја негува културата на говорот и етиката. Неспово со новинарската професија е непримерната комуникација со јавноста“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 12 март 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најнапред, утврди дека се за работи целосно необјективен текст без автор, кој пренесува информација за наводно непримерно однесување на директорот на Агенцијата за катастар и недвижности.

Со оглед дека јавните функционери и институции подлежат на строг јавен надзор, самиот текст, несомнено, произлегува од јавниот интерес, но не и на начин на кој е обработен. Новинарскиот производ е тенденциозен, сензационалистички, вулгарен и едностран, зашто интернет – порталот „ДоказМ.мк, информацијата ја заснова единствено на писмо на вработен во Катастарот, испратено до редакцијата, во кое се изнесени скандалозни информации, поврзани со директорот и уште неколку вработени во институцијата. Новинарот морал да изрази резерва, воздржаност и сомнеж кон изворот и да се потруди да обезбеди што е можно пообјективна и проверена информацијата, наместо да смета дека е доволно само да ги пренесе тврдењата на изворот, нудејќи ги како извесен епилог.

Оттука, Комисијата најде дека во текстот е прекршен **членот 1** од Кодексот на новинарите, чија отстапка, особено е нагласена во следните реченици:

„Јас сум вработен во цкн и можам да ти кажам катастарот од како дојде Тунцев не да е прчварница како што си пишал, туку еб..ник, калак..ница, не се знае кој кого онадуе.“

А, Горданчето како го смета овој сите се чудат, она и со други исто си се мотала, ама овој копукот се заљубил. Друго од муабети низ катастар дознав дека после твојот текст, Тунцев со жена му лом се направиле. Абе сите јаки еб..и станаа.“

Постулат на новинарската професија е да се обезбеди „втора страна“, односно да им се даде можност на сите засегнати во новинарскиот производ да го кажат својот став. Ова, особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика.

Проверката на податоците и точноста се морални императиви на новинарството, затоа новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора.

Понатаму, Комисијата утврди дека во текстот се објавени и неколку фотографии, на кои освен директорот на Агенцијата, прикажани се и други лица вработени во Катастарот, наводно, инволвирани во „секс скандал“ во институцијата.

Во овој контекст, Комисијата, при одлучувањето, го зеде предвид и чл.2 ст.1. т.1 од Законот за заштита на личните податоци и констатира дека во овој случај, во согласност со самата дефиниција пропишана во членот, од фотографиите многу лесно може да се утврди личниот профил, односно идентитетот на лицата на фотографиите врз основа на нивната физиономија.

Оттука, авторот морал да внимава дали правото на јавноста да биде информирана надвлдаеало над правото на личноста да ја заштити својата приватност. Ова уште повеќе, што дел од лицата споменати во текстот и прикажани на фотографиите, не се ниту политичари, ниту избрани или именувани функционери, за да може да се смета дека јавниот интерес преовладал на приватниот интерес. Поаѓајќи од тоа, Комисијата утврди дека во текстот е прекршен и **членот 7** од Кодексот на новинарите, чија отстапка е забележителна во следните реченици:

„Ама, најјако од све е оваа неговата швалерка, Гордана, уште кога дошла право кај него во канцеларија отишла да си се видат и да му се заблагодари изгледа за вработувањето ама додека биле внатре и секретарката влегла и ги затекнала како и ги ли.ел ци..ите. Лудило друже, овој почнал да се дере од нервоза, абе сите ги разбрале, цел Катастар...“

Информации за приватниот живот на одредена личност можат да бидат објавени само доколку однесувањето на таа личност во приватниот живот има влијание врз јавниот интерес. Во такви ситуации, треба да се провери дали објавувањето на информацијата би можело да загрози и некоја друга личност. Правото на јавноста да биде информирана не може да биде оправдување на потребата од сензација.

Во продолжение, членовите на Комисијата се согласија дека во текстот на „ДоказМ.мк“ е прекршен и **членот 15** од Кодексот на новинарите, според кој, новинарот мора да ја негува културата на говорот и етиката. Ваквата отстапка, особено е нагласена во насловот и следната реченица од текстот:

„Лижел ли ци*ки (гради) Тунџев во канцеларија?“

„Тоа коп.ле во канцеларија во фиока си чувал кондоми и секој ден се фалел дека е.ел по некоја од вработените и дури покажувал како ги трт.л на маса“

Неспоиво со новинарската професија е непримерната комуникација со јавноста. Новинарот мора да ги има на ум моралните стандарди на публиката на која ѝ се обраќа.

* * *

При одлучувањето, Комисијата ги зеде предвид и:

* **Членот 25 од Уставот**, во кој се вели дека на секој граѓанин му се гарантира почитување и заштита на приватноста на неговиот личен и семеен живот, на достоинството и угледот.

* **Пресудата на Европскиот суд за човекови права Von Hannover v. Germany, 2004, § 60.**, каде во правењето разлика меѓу дебата од јавен интерес и заштита на приватниот живот, Судот го предвиде следново:

„Судот смета дека треба да се направи сериозна разлика меѓу објавувањето факти – дури и контроверзни – што можат да придонесат за дебатата во едно демократско општество, а се однесуваат, на пример, на политичарите во извршувањето на нивните функции и на објавувањето детали за приватниот живот на некое лице, кое што, уште повеќе, дури не ни извршува официјална функција“.

***Декларацијата на Комитетот на министри на Советот на Европа за слободата на политичка дебата во медиумите** (872 состанок од 12.02.2004 година), во делот што потсетува дека остварувањето на правото на слобода на изразување со себе носи обврски и одговорности, за кои вработените во медиумите мора да водат сметка и дека тоа легитимно може да биде ограничено поради одржување рамнотежа помеѓу ова право и почитување на другите основни права, слободи и интереси заштитени со Конвенцијата (член 8).

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет - порталот „ДоказМ.мк“ (www.dokazmakedonija.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

